

Verben

1 Liste der Verben auf -c

Bei den Verben auf -c handelt es sich um eine nicht zahlreiche Gruppe von Verben, die im Verlauf der polnischen Sprachgeschichte umfangreichen lautlichen Veränderungen ausgesetzt gewesen waren und deshalb teilweise stark von den Verben auf -ć abweichende Formen aufweisen. Sie werden hier alle mit den wichtigsten Formen angeführt. Zu den selten gebrauchten Infinitivformen auf -c, die stark von den Formen des Präsens abweichen, werden bei einigen Beispielen zusätzliche, den Präsensformen näher stehende Infinitivformen verwendet. Diese Doppelformen unterscheiden sich aber weder hinsichtlich ihrer Bedeutung noch des Aspekts. Der Aspekt wird nur bei perfektiven Verben (pf.) angegeben. In Klammern stehen seltenere Formen. Ein Schrägstrich weist auf Dubletten hin. Partizipialformen in Winkelklammern weisen darauf hin, dass diese lexikalisiert sind, d.h. dass sie eine substantivische bzw. adjektivische Bedeutung besitzen, die von der Bedeutung des Verbs abweichen kann. Diese Formen sind auch Lexikonbestand. Die Flexionsformen dieser Verben werden vom Präsensstamm gebildet: bieg-, ciek-, leg-, móg-, orzek-, piek-, przysiąg-, rzec-, siek-, strzeg-, strzyg-, tłuc-, uciek-, uleg-, wlok-, zaprząg-.

Infinitiv	Bedeutung	1. Pers. Sg. Präs.	2. Pers. Sg. Präs.	3. Pers. Sg. Prät.	2. Pers. Sg. Imperativ	Adj. Part. Passiv
biec/biegnąć	<i>laufen</i>	biegnę	biegniesz	biegł	biegnij	<biegły> <i>Experte</i>
ciec/cieknąć	<i>fließen</i>	cieknę/ ciekę	ciekniesz/ cieczesz	ciekł/cieknął	cieknij	<ciekły> <i>flüssig</i>
pf. lec/legnąć	<i>hinlegen</i>	legnę	legniesz	legł	legnij	
pf. polec	<i>fallen (im Krieg)</i>	polegnę	polegniesz	poległ		<poległy> <i>Gefallener</i>
móc	<i>können</i>	mogę	możesz	mógł		
pf. pomóc	<i>helfen</i>	pomogę	pomożesz	pomógł	pomóż	
pf. oblec	<i>ankleiden</i>	oblokę/ oblekę	obleczesz	oblókł / oblekł		obleczony
pf. oblec/ oblegnąć	<i>belagern</i>	oblegnę	oblegniesz	obległ	oblegnij	oblegzony
piec	<i>backen</i>	piekę	pieczesz	piekł	piecz	pieczony
pf. przysiąc/ przysięgnąć	<i>schwören</i>	przysięgnę	przysięgniesz	przysięgł	przysięgnij/ przysiąż	<przysięgły> <i>Sachverständiger</i>
pf. rzec	<i>sagen</i>	rzeknę	rzekniesz	rzekł	rzeknij	rzeczony
pf. orzec	<i>aussagen</i>	orzeknę	orzekniesz	orzekł	orzeknij	orzeczony
siec	<i>hauen</i>	siekę	sieczesz	siekł	siecz	sieczony
strzec	<i>hüten</i>	strzegę	strzeżesz	strzegł	strzeż	strzeżony
strzyc	<i>scheren</i>	strzygę	strzyżesz	strzygł	strzyż	strzyżony
tłuc	<i>zeschlagen</i>	tłukę	tłuczysz	tłukł	tłucz	tłuczony
pf. uciec	<i>fliehen</i>	ucieknę	uciekniesz	uciekł	ucieknij	
pf. ulec/ pf. ulegnąć	<i>unterliegen</i>	ulegnę	ulegniesz	uległ	ulegnij	uległy
wlec	<i>schleppen</i>	wlokę / (wlekę)	wleciesz	włókł	wlec	wleczony

pf. wściec się	<i>wütend werden</i>	wściek-nę	wściekniesz	wściekł się	wścieknij	wściekły
pf. zaprząć	<i>anspannen</i>	zaprzęgę	zaprzędziesz	zaprzął	zaprządź / zaprzędź	zaprzędzony

2 Liste der Verben auf -ść und -źć

Infinitiv	Bedeutung	1. Pers. Sg. Präs.	2. Pers. Sg. Präs.	3. Pers. Sg. Prät.	2. Pers. Sg. Imperativ	Partizip
bóść	<i>stoßen (mit Hörnern)</i>	bodę	bodziesz	bódł	bódź	bodzony
gnieść	<i>drücken</i>	gniotę	gnieciesz	gniótł	gnieć	gnieciony
iść	<i>gehen</i>	idę	idziesz	szedł	idź	
jeść	<i>essen</i>	jem	jesz	jadł	jedz	jedzony
kłaść	<i>legen</i>	kładę	kładziesz	kładł	kładź	kładziony
kraść	<i>stehlen</i>	kradnę	kradniesz	kradł	kradnij	kradziony
mieść	<i>wehen</i>	miotę	mieciesz	miótł		mieciony
pf. zamieść	<i>fegen</i>	zamiotę	zamieciesz	zamiótł	zamieć	zamieciony
nieść	<i>tragen</i>	niosę	niesiesz	niósł	nieś	niesiony
paść	<i>weiden</i>	pasę	pasiesz	paśł	paś	pasiony
pf. paść	<i>fallen</i>	padnę	padniesz	padł	padnij	
pf. napaść	<i>überfallen</i>	napadnę	napadniesz	napadł	napadnij	napadnięty
pleść	<i>flechten</i>	plotę	pleciesz	plótł	pleć	pleciony
prząść	<i>spinnen</i>	przędę	przędziesz	przął	przędź/ prządź	przędziony/ prządzony
róść /rosnąć	<i>wachsen</i>	rosnę	rośniesz	róśł	rośnij	(wyrośnięty)
pf. siąść	<i>s. setzen</i>	siądę	siądiesz	siadł	siądź	
trząść	<i>schütteln</i>	trzęszę	trzęsiesz	trząśł	trzęś/trząś	trzęsiony
wieść	<i>führen</i>	wiodę	wiedziesz	wiódł	wiedź	wiedziony
gryźć	<i>beißen</i>	gryzę	gryziesz	gryźł	gryź	gryziony
grząźć / grzeźnać	<i>versinken</i>	grzęznę	grzęzniesz	grzął	grzeźnij	
leźć	<i>kriechen</i>	lezę	leziesz	laźł	leź	
wieźć	<i>transportieren</i>	wiozę	wieziesz	wióźł	wieź	wieziony
pf. znaleźć	<i>finden</i>	znajdę	znajdziesz	znalazł	zajdź	znaleziony

3 Konjugationsparadigma der Verben vom Typus drzeć

Infinitiv	Bedeutung	1. Pers. Sg. Präs.	2. Pers. Sg. Präs.	3. Pers. Sg. Prät.	2. Pers. Sg. Imperativ	Partizip
drzeć	<i>reißen</i>	drę	drzesz	darł	drzyj	darty
pf. umrzeć	<i>sterben</i>	umrę	umrzesz	umarł	umrzyj	umarły
przeć	<i>drücken</i>	prę	przesz	parł	przyj	(u)party
trzeć	<i>reiben</i>	trę	trzesz	tarł	trzyj	tarty
wrzeć*	<i>sieden</i>	wrę	wrzesz	wrzał	(za)wrzyj	wrzący

zawrzeć	<i>schließen</i>	zawrę	zawrzesz	zawarł	zawrzyj	zawarty
żreć	<i>fressen</i>	żrę	żresz	żarł	żryj	żarty

- Das Verb wrzeć hat in der 3. Pers. Sg. Präs. Doppelformen: wrze/wer.
- Das Verb żreć hat in allen Formen des Präsens das nicht palatale -r-.
- Das Verb wrzeć sowie deren Ableitungen haben regelmäßige Vergangenheitsformen.

Da diese Verben durch Präfigierung zahlreiche Nebenbedeutungen bilden, kommen diese unüblichen Formen häufig vor. Zu beachten ist besonders die unregelmäßige Bildung der Formen des Präteritums. Die von ihnen gebildeten passiven Adjektivpartizipien sind teilweise lexikalisiert und werden in der Funktion von Substantiven bzw. Adjektiven gebraucht. Zu beachten ist, dass diese Verben das Partizip Passiv mit -ty bilden. Das Verb u/mrzeć dagegen bildet dieses Partizip aber mit -ły, z.B.:

umarły / zmarły	<i>Verstorbener</i>
tarty ser	<i>geriebener Käse</i>
przetarte ubranie	<i>abgetragene Kleidung</i>